

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U102098

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-12-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковбаско Юрій Григорович

2. Kovbasko Yurii Grygorovych

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.04

Назва наукової спеціальності: Германські мови

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-12-2021

Спеціальність за освітою: Мова та література (англійська)

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обл., 76018, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 17.051.02

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21, 16.41.21

Тема дисертації:

1. Функціональна транспозиція в англійській мові IX–XXI століть
2. Functional Transposition in the English Language of the 9th–21st centuries

Реферат:

1. Дисертацію присвячено визначенню закономірностей системної організації та розвитку функціональної транспозиції англійській мові IX–XXI століть. Аналіз здійснюється на основі лексико-граматичних класів прийменників, прислівників та сполучників місця та часу, репрезентанти яких характеризуються ідентичною морфологічною формою, базовими семантичними категоріями локативності та темпоральності і здатністю функціонувати в межах двох чи більше частин мови. Дослідження охоплює вивчення історії розвитку теорії частин мови та передумов до виокремлення лексико-граматичних класів прийменників, прислівників, сполучників та часток в англійській граматиці XVIII–XXI століть, що ґрунтується на аналізі 402 граматик англійської мови вказаного періоду. Шляхом проведення емпіричного аналізу 17 838 прикладів давньоанглійського, 37 538 прикладів середньоанглійського, 22 408 прикладів ранньомовноанглійського періодів, а також даних 1.5 млн прикладів пізньомовноанглійського періоду та понад 50 млн прикладів

сучасної англійської мови було реконструйовано розвиток функціональної транспозиції кожної одиниці, що зазнає перехрещення в сучасній англійській мові. Дослідження процесу функціональної транспозиції 36 таких одиниць висвітлене шляхом безпосереднього аналізу 1407 прикладів функціональної транспозиції в тілі роботи, розробки 128 таблиць, 36 графів та 2 схеми, що узагальнюють та унаочнюють результати розвідки.

2. The dissertation seeks to explore the linguistic features and regularities of functional transposition in the English language of the 9th–21st centuries. Transpositional processes are traditionally reviewed as one of the word formation processes, aimed at a new lexeme formation by means of morphological, syntactic and semantic changes of an original unit. Such perspective equates transposition with other types of word formation, for instance, transfer, conversion, zero derivation, transition, transcategoriality etc. and confines it to open word classes. Referring to the units of closed word classes, none of the elements in the ‘form–function–meaning’ triad provides a solid and unanimous answer to the question of overlapping. Since morphologically and semantically identical units function as representatives of several parts of speech, we consider it plausible to speak of their functional transposition from one part of speech into another. Therefore, functional transposition is interpreted as cognitively and communicatively preconditioned diachronic and synchronic process and its result, which presupposes the ability of lexical–grammatical units by means of grammaticalization and lexicalization without the use of morphological and/or syntactical markers to instrument functions inherent to the transposed part of speech and remain within the own initial part of speech. Such exposition of the transpositional processes and failure of the ‘form–function–meaning’ triad to explain them determine the urge to develop the etymological functionalism approach which is aimed at exploring the development of initial and transposed categories and is the cornerstone of functional transposition. Overlapping of prepositions, adverbs, and conjunctions can be tracked by means of their diachronic study, which is based on the analysis of 402 prescriptive and descriptive grammar books of the 18th–21st centuries with reference to the classical grammatical theories, which form the cornerstone of the part of speech theory. The analysis results into the unique paradigm of parts of speech classifications of the 18th–21st century grammar, which comprises over 30 independent approaches. Contrary to prepositions, adverbs are characterized by wide transpositional potential, what is attested by 50% of adverbs, viz. ‘aboard’, ‘across’, ‘alongside’, ‘astride’, ‘behind’, ‘inside’, ‘opposite’, ‘since’, and ‘within’, as the frequency of the transposed categories surpasses the frequency of the initial categories. The other adverbs, viz. ‘along’, ‘around’, ‘below’, ‘down’, ‘off’, ‘out’, ‘outside’, ‘round’, and ‘up’, have to some extent been grammaticalized and have preserved the tendency to grammaticalization and further successful functional transposition. The adverbs ‘down’, ‘out’, and ‘up’ are the exceptions, as their level of development has not been lower than 90%. It means that these adverbs are primitive lexical units, which lie in the foundation of speakers’ cognitive and communicative models and are not interpreted as other parts of speech. The category of conjunctions is deprived of transpositional potential, as its units viz. ‘till’, ‘until’, and ‘since’ have transposed from the categories of prepositions and adverbs. Substantial potential to be transposed into conjunctions is represented by the prepositions ‘after’ and ‘before’. Transposition into conjunctions is based on the seme of temporality, what is unusual for transpositional processes between prepositions and adverbs, as they are predominantly determined by the seme of locativity. Despite current overlapping, ‘near’ and ‘underneath’ have been developing independently on the basis of the adjective ‘near’ and the preposition and adverb ‘under’.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково–технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайленко Валерій Васильович

2. Mykhailenko Valerii Vasylovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайленко Валерій Васильович

2. Mykhailenko Valerii Vasylovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козлова Тетяна Олегівна
2. Kozlova Tetiana Olehivna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрейчук Надія Іванівна
2. Andreichuk Nadiia Ivanivna

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кійко Світлана Василівна
2. Kiiko Svitlana Vasylivna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Зацний Юрій Антонович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Зацний Юрій Антонович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.